

Voor Anneke

Erik Couwenhoven

De laatste reis

Een verhaal over een camperreis, liefde en verlies.

Van Erik Couwenhoven zijn eerder bij Brave New Books
verschenen:

Onderweg / *Een autobiografische reis door het leven over zee en land*

De Zeiler De dood vaart mee / *een psychologische thriller*

Een reis onder de zon / *over land met een knipoog naar de zee
en bijzondere ontmoetingen*

Ontmoetingen / *Reisverhalen over zee, land en mensen*

Met een Slakkengang / *Reizen met een camper door Frankrijk en
Nederland*

De laatste reis

Een verhaal over een camperreis, liefde en verlies

© Erik Couwenhoven 2025

Foto's omslag: auteur en Anneke Pepping

Omslagfoto: Anneke in Montmorillon, Frankrijk

ISBN 9789456204925

De Reis

Longcovid, pizza's en schnitzels.

Het is midden februari. Vanmorgen vroeg zijn we vanuit het kleine stukje Friesland, dat ons van Drenthe scheidt, dwars door deze mooie oerprovincie en Overijssel in het Duitse Laar aangekomen. Net over de grens bij Coevorden. We zijn deze winter eens niet naar de zuidelijke zon gegaan. Maar het reizen begon na de jaarwisseling toch weer te kriebelen. We besloten in het nog rustige voorjaar een rondje Frankrijk te doen. Het land ver van de snelweg over kleine wegen van noord tot zuid en weer terug beter leren kennen. De laatste jaren reden we er vrij snel door naar de zuidelijke zon van Spanje en Portugal. Dat gaan we in het najaar wel weer voor een aantal maanden doen. Dat het heel anders zou lopen wisten we toen nog niet.

De camper staat geparkeerd bij de stenen torenmolen van Laar aan de oever van de Vechte. Na de grens verandert de naam in Overijsselse Vecht om de rivier te onderscheiden van de Vecht die bij Muiden in de voormalige Zuiderzee, toen het IJsselmeer en nu het Markermeer, uitstroomt.

Als we geïnstalleerd zijn maken we een wandeling over het smalle fietspad dat over de dijk de door het mooie landschap meanderende rivier volgt. Links vrijstaande bungalows met vrij uitzicht over de smalle uiterwaarde en de rivier. Na een paar kilometer slaan we links de dijk af over een onverharde grindweg. In het gras staat een zwart schoolbord. Met forse krijtletters wordt in Nederlands vermeld dat er vintage en tweedehands spullen verkocht worden. Een pijl wijst naar een boerderij rechts van ons.

‘Zullen we er even een kijkje nemen?’, zegt Anneke. Ik had niet anders verwacht toen ik het bord zag staan. Ze gaat thuis vaak naar kringloopwinkels. Die in Tuk bij Steenwijk is een van haar favorieten. Het is twintig kilometer fietsen, maar dat doet ze graag. Een mooie tocht door platteland en bos op de grens van drie provincies. Friesland, Drenthe en Overijssel. Soms spreekt ze met haar zuster uit Heiloo af bij de kringloop in Emmeloord. Voor beiden een stuk rijden, maar dan neemt ze wel onze kleine camper.

Een paar grote witte ganzen staan op een aardenwal naast de boerderij. De koppen krijgshaftig omhoog op de lange halzen. Ze maken een hels kabaal als we langslopen. De snavels wijd open. Ze steken hun dikke tongen naar ons uit. Een stevige afrastering houdt ze op veilige afstand.

We lopen het grote erf op, hier is het doodstil. Er is geen leven te bekennen bij het grote bakstenen huis links van ons. We proberen een paar groene houten deuren maar ze zijn hermetisch op slot. We gluren door ramen in een grote ruimte maar ook hier niets. Achter het huis staat een witte stacaravan. Er voor een grote, zwarte glimmende Amerikaanse auto met laadbak. Het gevaarte op brede banden lijkt gloednieuw. Een witte geit staat ons boven op een modderheuveltje aan te staren. Rechts van het erf staat een grote loods. Een bord met

Nederlandstalige tekst laat weten dat deze onderdak biedt aan een keukenmontagebedrijf. Nieuwe en gebruikte keukens. Ook hier is deur op slot. We geven het op, maar als we het erf af lopen om de wandeling voort te zetten, wordt in de stacaravan een raam opengeschoven. Een mannenhoofd roept ons toe en vraagt wat we zoeken.

‘We dachten een kringloopwinkel te vinden’, roept Anneke.

‘*Ich komme*’, zegt het hoofd.

Het raam wordt dichtgeschoven en even later stapt een stevige dertiger voorzichtig het trapje bij de deur van de stacaravan af. Langzaam loopt hij wat moeizaam naar ons toe.

‘Er is niemand, maar ik heb een sleutel van de loods. Ik kan de deur voor jullie open doen’, klinkt het in Duits doorspekt met Nederlands terwijl hij een sleutelbos in z’n hand omhoog tilt.

De loods wordt gehuurd door een Nederlands bedrijf dat in gebruikte keukens handelt, maar ook tweede handsspullen verkoopt legt de man uit, terwijl hij langzaam voor ons uitloopt. Het is duidelijk dat er iets met hem aan de hand is. Hij opent de deur en gaat ons voor de loods in.

We weten niet wat we zien. Tientallen kriskras staande hoge stellingen vol gebruikte spullen. Hoog opgestapelde stoelen en tafels en overal oude keukenkasten en aanrechten. We scharrelen langs de stellingen met ontelbaar glas- en aardewerk, serviezen en keukengerei. Van afdruiptrekken tot oude keukenmachines, koffiezetapparaten, je kunt het zo gek niet bedenken of het staat er. We hebben niets nodig, maar het is leuk er rond te neuzen. De aardige dertiger staat geleund tegen een keukenblok. Hij verontschuldigt zich.

‘*Ich habe longcovid*. Alles doet me pijn en ik ben snel moe. Ik kan niet meer werken.’

De woorden komen moeizaam uit z'n mond. Hij spreekt grensdialect. Half Duits, half Nederlands. Soms wat moeilijk te volgen.

'Ik wilde me niet laten inenten. Ik heb diabetes twee. De huisarts drong er op aan om toch een prik te nemen omdat door deze ziekte mijn weerstand toch al laag is.'

Werken gaat niet meer. Soms ligt hij een week in bed. De vele medicijnen die hij heeft om de pijn te verzachten wil hij liever niet. Samen met de medicatie voor de suikerziekte is het veel te veel verzucht hij.

'Er zijn in Duitsland toch speciale covidklinieken?' vraagt ik.

'Maar niet hier in de buurt. Veel te ver om te reizen. Autorijden lukt me niet. Ik ben alleen.'

Hij vertelt dat z'n vrouw met hun twee jonge kinderen hem verlaten heeft. Dat wil zeggen, hij is het huis uitgegaan en woont nu al twee jaar alleen in de stacaravan.

Als we loods verlaten zakt hij af en toe door de knieën.

'Lopen is eigenlijk al te vermoeiend voor me. Ik lig straks waarschijnlijk weer een paar dagen op bed.'

Anneke vraagt of hij zichzelf kan redden in z'n eentje.

'Ik heb een Oekraïense vriendin. Ze kookt voor me. Dat kan ik in de vriezer bewaren zodat ik voor een paar dagen eten in huis heb. Zelf koken lukt niet, ook niet boodschappen doen.'

Misschien dat die vriendin de reden is dat hij in de stacaravan woont. Maar dat vragen we maar niet. Het gaat ons niet aan. We voelen ons bijna schuldig. Maar wisten natuurlijk niet wat hem mankeerde toen hij aanbood de loods te openen. We bedanken en wensen hem een snelle verbetering van z'n gezondheid. We hebben veel over longcovid gehoord en op tv gezien. Maar nu we er mee geconfronteerd zijn, komt het besef dat het echt ernstig is als het je overkomt. We prijzen ons gelukkig dat onze weerstand tijdens de coronaperiode prima was. Geen prikken,

gezond eten en een goede conditie door veel te bewegen. Het is allemaal geen garantie, maar we zijn er van overtuigd dat we mede daardoor niet ziek zijn geweest.

De reis gaat verder. Door het grensgebied naar Rhede. Daar zijn we vaker geweest. De *Kirmesplatz* naast de brandweerkazerne is een prima plek om te overnachten en inkopen te doen. Drie supermarkten op een paar minuten lopen. We stoppen bij de bar-bistro naast het klooster van Burlo. Daar kwamen we wel eens op een fietstocht toen we na ons zeilavontuur op de Middellandse Zee anderhalf jaar in de Achterhoek in het buitengebied van Winterswijk een huisje hadden gevonden. Zes jaar woonden we op de zeilboot. Het huis in Heiloo was verkocht. Toen we terugkwamen in Nederland en de boot verkochten streken we in de Achterhoek pal op de Duitse grens neer voor we vier jaar in een camper door Europa trokken.

De bistro is gesloten. We hadden zin in een schnitzel, maar dat zit er niet in. De kleine bar er naast is wel open. Maar de keuze is beperkt, niet in rookwaren, die zijn er volop. Er ligt een broodje gehaktbal en een broodje hamburger in de vitrine. Meer is er niet, zegt de vrouw aan de andere kant. We nemen beide broodjes en een kop koffie. In de kleine ruimte er naast zitten vier stevige gebouwde Duitse zeventigers, die druk in gesprek zijn. Als we met onze broodjes en koffie aankomen, schuiven ze een beetje op zodat er net ruimte genoeg is om op de twee overige stoelen plaats te nemen. De droge broodjes smaken nergens naar, dus zijn we snel weer vertrokken.

Het grote grasveld in Rhede, de eigenlijke parkeerplaats voor campers, is door de vele regen van de laatste weken volledig omgeploegd. Daar gaan staan is geen optie, want je komt waarschijnlijk niet zonder trekhulp uit de blubber. Er staan twee

campers voor het gras op een redelijk droog stuk verhard zand. Er is nog plaats voor onze kleine camper. Voor een nacht is het prima. We waren van plan wat langer in Rhede te blijven en morgen te gaan zwemmen in het zwembad op een kwartier lopen van de camperplaats. We hebben daar heel wat baantjes getrokken in het binnenbad en het grote verwarmde vijftigmeter buitenbad. Vroeger kostte pitten hier niets, tegenwoordig moeten er drie euro's in de parkeermeter voor een nacht slapen. Daar staat tegenover dat er van 's morgens zeven tot 's avonds zeven gratis stadswifi beschikbaar is.

Het heeft vannacht geregend maar grond onder de camper is stevig genoeg gebleven om probleemloos weg te rijden. De reis gaat verder naar Waldfeucht, een dorp op de grens niet ver van Sittard. We zijn er een paar jaar geleden geweest en herinneren ons een fijne plek aan de rand van het dorp. We gaan binnendoor. Bij Swalmen rijden we Nederland binnen. De navigatiedame leidt ons naar Waldfeucht over een wat merkwaardige route via Roermond. Het laatste stuk gaat over een smal weggetje dat net breed genoeg is voor onze toch niet brede camper. Links en rechts obstakels die de weg nog smaller maken. Slalommend rijden we stapvoets Duitsland weer in. Een verkeersbord voor de laatste driehonderd meter naar de overnachtingsplek zegt dat het weggetje vanaf hier eenrichtingsverkeer en verboden voor auto's en motoren is. We negeren het verbod en rijden door. Natuurlijk komt er een tegenligger aan, die er van de andere kant wel in mag rijden. Maar de auto wacht rustig tot we gepasseerd zijn. We steken een hand op als bedankje en slaan linksaf om de camperplaats op te kunnen draaien. Aan de buitenkant tegen een groot gasveld vinden we een ruime plek. Met uitzicht op de kerktoren van Waldfeucht die boven de bomen, die het grasveld omzomen, uitsteekt. Het bevalt ons hier zo goed, dat we drie dagen blijven.

Alles bij hand, stroom voor een klein prijsje, gratis water. De vijf euro voor een overnachting doe je in een envelop in de bus bij de ingang.

Het dorp is groter dan we in gedachten hadden. Toe we hier jaren geleden waren zijn we, blijkt nu, de “verkeerde” kant op gewandeld. Het gehuchtje Brüggelchen, waar we over het smalle weggetje doorreden, is niet Waldfeucht. Daar was niets, maar als we aan het eind van de middag naar het grote dorp lopen zien we dat hier meer is. Rond de oude kern loopt de *Stadtbefestigung*. De muur, de brede gracht en ook twee Middeleeuwse poorten zijn er niet meer. Die werden in WO II verwoest. Langs de voormalige gracht, die nu een grasgeul is waar hier en daar schapen en geiten grazen, loopt een smal door heggen omzoomd onverhard pad tussen de huizen door. Tuinen en moestuinen aan de linkerkant, nieuwe huizen aan de overkant. Als we langs de pizzeria naast de kerk in het centrum lopen klinken vanaf de kloeke toren vijf heldere slagen. We kijken elkaar aan. Zullen we? De deur van het Italiaanse restaurant is zojuist van slot gegaan als we binnenstappen. Als snel volgen meer gasten en als we van een werkelijk heerlijke *Quattro formaggi* pizza genieten is het gezellig druk om ons heen.

We eten niet zo vaak buiten de deur. Niet thuis en niet onderweg. Het is leuk om een gezonde maaltijd in de camper te bereiden met vers gekochte ingrediënten. Maar ditmaal gaan we helemaal buiten ons boekje. Want als we de volgende dag teruglopen van de supermarkt even buiten het dorp, besluiten we een kop koffie te drinken in de *Ratsstube* tegen over de kerk. Het is sfeervol bruin van binnen. Aan een paar tafeltjes wordt gegeten. Achterin zit een luidruchtig groot gezelschap aan een lange tafel. We nestelen ons in een open zijkamertje op een houten hoekbank met tafel. Zo eentje die je vaak in Beieren en Oostenrijk ziet. Het is nog wat vroeg, geen lunchtijd maar als we

op de menukaart schnitzels zien staan kijken we elkaar weer aan en knikken eensgezind “ja”.

Aan het tafeltje tegenover ons lepelt een echtpaar, dat nemen we maar aan, uit een soepkom. De man hoort dat we aan de schnitzel gaan en zegt in onvervalst Limburgs, dat het grote lappen zijn.

‘U kunt beter de kleine versie nemen’, raadt hij ons aan. Hij heeft hier zeker vaker gegeten.

We volgen zijn raad, bestellen de kleine en halen een kom frisse salade van het buffet tegenover de bar. De stukken vlees zijn inderdaad groot genoeg. Het smaakt weer prima.

Service van de wegwacht en te veel frites.

Vandaag rijden we naar België via het smalste stukje Nederland. Althans dat staat op het bord bij de grens als we Waldfeucht verlaten. Bij Maaseik steken we de Maas over en belanden in Vlaanderen, op weg naar Landen, een dorpje waar we een overnachtingsplek hebben gevonden alvorens Noord-Frankrijk binnen te rijden. Het doel is naar de kust te gaan, maar omdat de weersvooruitzichten matig zijn hebben we besloten nog even in het Franse binnenland te blijven.

Het is zondag, er is nauwelijks vrachtverkeer. Dat rijdt lekker ontspannend. Zoals altijd als we langer onderweg zijn wisselen we regelmatig af achter het stuur. Anneke rijdt altijd rustig. Haasten doet ze nooit. Niet in de auto en niet in het dagelijkse leven. We rijden over binnenwegen, maar die zijn hier soms vier banen breed. Dwars door dorpen. We verbazen ons niet meer over de vaak grote tot zeer grote huizen die de Belgen zo dicht op een drukke weg planten. We hebben dat vaker gezien op onze tochten richting zuiden.

We schieten lekker op. Het is nog voor het middaguur als we Landen naderen. Te vroeg om nu al te stoppen vinden we. Behalve een overnachting hebben we er niets te zoeken. We kunnen wel doorrijden tot in Frankrijk. Zo groot is België niet.

We stoppen, zoeken op de camperapp en vinden een plek in Solre-le-Château vlak over de grens in het Parc Naturel Régional de l'Avesnois. Het is nog honderdtwintig kilometer volgens de app. Voor ons een lange rit. We rijden meestal geen grote afstanden. Dwars door het drukke Namen klimmen we langs de Maasoever het heuvelachtiger wordende Wallonië in. Het mooie weer van vanmorgen is verdwenen. Het wordt nevelig. We stijgen en dalen door een kleiner wordende wereld. Veel van de omgeving krijgen we niet te zien.

We hadden ons wat zorgen gemaakt over ons oude campertje. Nog niet zo lang geleden begon de turboloze motor tegen te sputteren. Veel kabaal en een blauwe rook uitspugende uitlaat. We waren onderweg naar Sneek, zo'n dertig kilometer van huis. We moesten stoppen. Na een kwartier opnieuw gestart. Weer veel rook en gerammel. Verder rijden kon niet. We waren een kleine carpoolplaats bij een tankstation opgereden en stonden veilig zonder het verkeer op de tweebaansweg te hinderen. De gebelde wegwacht was er binnen een half uur. De jonge wegwachter schudde z'n hoofd toen ik de motor startte.

'Er is iets met de verstuiwers. Zo kun je niet verder rijden', was zijn conclusie.

Wat nu. Maar de wegwachter had een oplossing.

'Ik ga jullie slepen. Zeg maar waar heen.'

We keken hem vol verbazing aan. Naar de garage in Noordwolde, waar we voor onderhoud en APK altijd komen, is het ruim twintig kilometer.

'Geen probleem', was het antwoord terwijl hij een sleepkabel tussen de gele auto en de camper bevestigde.

'Ik zal rustig rijden. Via de telefoon kunnen we communiceren. Ik bel jullie en we laten de telefoon op de luidspreker aanstaan.'

Ik geef tijdig aan wanneer je moet remmen voor een rotonde of een obstakel. Dat gaat helemaal goed komen.'

De gele auto trok ons langzaam de weg op. Het ging prima, maar niet rustig. Soms harder dan zestig. Met de voet op het rempedaal stuurde ik mee. De rustige bevelen door de telefoon opvolgend. Remmen moest ik met veel kracht, want zonder motor ging dat zwaar. Na een uur en vele rotondes en hobbels verder werden we de parkeerplaats van de garage opgesleept en legde hij daar het probleem uit. We bedankten hem hartelijk voor deze ongekennde service. Met een leenauto konden we naar huis. De vier verstuivers en de brandstofpomp moesten vervangen worden was de conclusie van de garage. Het duurde lang voor alles opgelost was. De passende onderdelen moesten opgescharreld worden. Die waren voor ons bejaarde campertje niet overal voorhanden.

Het is nog maar drie weken geleden dat we weer konden rijden. Maar alles gaat goed. Geen gerammel en blauwe rook meer. Het lijkt wel of ons oude baasje beter trekt. Een bord waarschuwt voor een klim van tien procent. In de tweede versnelling en flink wat gas klimmen we pittig omhoog.

Langs de weg staat een friterie. We hebben wel zin in een Belgische friet. Hier weliswaar geen Vlaamse maar Wallonische. In de kleine kiosk is geen plaats om binnen te zitten. Dus bestellen we door het op een kier opengeschoven venster.

Petit ou grande' vraagt de vrouw in het wit door de onderkant van open venster. Doe maar twee grote zeggen we kleumend in de mistige waterkou. Ze pakt twee grote papieren zakken en vult deze overvol. Veel te veel! Ze legt beide zakken op een groot vel papier, doet er nog een schep friet bij en vouwt het papier met de zakken dicht. In de camper doen we ons te goed aan een zak. En die is eigenlijk al te veel. De andere portie laten we dicht.

Over smalle weggetjes rijden we Frankrijk binnen. Het landschap verandert nauwelijks. Evenals de naargeestige grauwsluier. In Solre-le-Château vinden we de camperplaats aan de rand van het dorp. Hier en daar staan wat campers, maar er zijn voldoende lege plaatsen. Na een lange dag rijden stoppen we op een brede verharde plek. Het is kil, wat warmte binnen zou wel fijn zijn. We kunnen de gaskachel aanzetten, maar die gebruiken we zo min mogelijk om de voorraad in de gasfles te sparen. Ik sluit de stroomkabel aan op de zuil vlak achter de camper. Maar er stroomt geen elektriciteit onze kant op. De zuil vraagt om munten, geen euro's. Ze zijn te koop bij de plaatselijke minimarkt aldus de camperapp. Die is gesloten op zondag. Dan straks toch maar de gaskachel aan. Maar eerst gaan we de benen strekken en ontdekken bij de ingang van de camperplaats een automaat waar de muntjes gekocht kunnen worden. Twee euro voor een munt, betalen met een pinpas. We kopen er twee. Als ik er een in de gleuf van de zuil laat glijden gaat binnen meteen het elektrische kacheltje te snorren!

De informatie van de app blijkt verouderd. Als we warm aangekleed door het dorp langs de minimarkt lopen is deze inderdaad gesloten. Niet alleen op zondag, maar voor altijd! Of het door het sombere weer komt weet ik niet, maar het hele dorp komt naargeestig op ons over. Hoge, grauwe oude huizen in een lange rij langs de smalle straat naar het plein, dat gedomineerd wordt door een enorme kerk met opvallende scheve torenspits. Gezien de staat van onderhoud zijn diverse huizen al jaren onbewoond. Op het plein staat de onvermijdelijk stenen soldaat als herinnering aan de Eerste Wereldoorlog. Het kasteel, waaraan de naam van Solre-le-Château refereert, hebben we niet gevonden. Logisch lees ik later, het bestaat niet meer. Het werd in de Franse Revolutie eind achttiende eeuw afgebroken. We lopen terug over een smal onverhard pad langs

het riviértje Solre, dat hier niet breder is dan een flinke beek. Over een stalen bruggetje komen we weer bij de camper. Het kacheltje zorgt binnen al snel voor aangename warmte.

Eten in een braadpan en wandelen langs de Somme.

Na een frisse nacht loop ik naar de bakkerij die we gisteren op het plein bij de kerk gezien hebben. De winkel is gesloten. Een briefje op de ruit van de deur vermeldt dat de bakker op vakantie is. Maar er is wat verder een supermarkt van een groot concern, dat in kleinere plaatsen een aangepast formaat winkel heeft. Niet groot, waar wel goed gesorteerd. In een schap bij de ingang liggen verse croissants en stokbroden. Dus kom ik niet met lege handen terug. Anneke heeft de koffie al klaar. Na het ontbijt breken we op. We blijven hier niet. Vandaag beginnen we weer met het rijden van kortere afstanden. Gisteren was een uitzondering, maar we zijn blij dat we het gedaan hebben.

Het stadje Cateau-Cambrésis ligt op iets meer dan vijftig kilometer afstand. We komen in Picardië, de landstreek die zich uitstrekt tot aan de kust van Noord-Frankrijk. In de Eerste Wereldoorlog is hier enorm gevochten. Tienduizenden Franse en Duitse soldaten sneuvelden. Het is ook de streek die zich kenmerkt door het heuvellandschap met uitgestrekte bossen. De naam van onze bestemming van vandaag refereert ook al aan een kasteel. De naam *cateau* is Picardische vorm van *chateau*, dus zonder “h”. Onderweg rijden we door een aantal dorpen

waarvan soms de plaatsnaamborden op hun kop staan. Een boerenprotest tegen het Franse en Europese landbouwbeleid. Zoals bij ons de omgekeerde vlaggen. We komen ze overal op onze tocht door Frankrijk tegen.

Het is nog vroeg als we Cateau-Cambrésis binnenrijden. De camperplaats is snel gevonden. Vlak langs de doorgaande weg aan de rand van het stadje. Rustig is het niet, maar goed genoeg voor een nacht. Er zijn slechts vier plaatsen maar we hebben geluk, er is er nog een vrij. Schuin aan de overkant is een grote supermarkt. Makkelijk, want we moeten de voorraad aanvullen.

Langs de drukke klimmende weg is het ruim een kilometer lopen naar het centrum. Ik ben op zoek naar een *Bar Tabak*, niet alleen om een koffie te drinken, maar ook om wat te schrijven. Bij het centrumplein vind ik wat ik zoek. Binnen is het druk. Aan de lange bar hangen en kletsen drie wat oudere mannen. Twee gooien in één teug een klein kopje espresso achterover. De derde heeft een ondanks het nog vroege uur een glas rosé voor zich staan. Ook de meeste tafeltjes zijn omringd door mannen. Maar in een hoek is nog een tafeltje vrij. Ik nestel me op het bankje dat tegen de wand staat en kijk de bar in. Ondanks dat er ook in Frankrijk niet gerookt mag worden in de horeca, is het rokerig. Een dikke man, wiens gezicht voor een deel schuilgaat onder een grote zwarte baard, lurkt aan een elektronische sigaret. Hij blaast af en toe een rookwolk uit. Er zit weliswaar geen tabak in zo'n apparaat maar wel nicotine. De jongeman achter de bar vindt het wel goed allemaal, want hij zegt er niets van. Prettig vind ik het niet, maar besluit toch maar te blijven.

Ik ben alleen. Anneke is op zoek naar een supermarkt, die volgens een bord aan de rand van het stadje te vinden moet zijn. Ze kon naar de supermarkt schuin tegenover de camperplaats gaan, maar had zin in een wandeling. We hebben afgesproken

elkaar hier te ontmoeten. Ik heb met een berichtje laten weten waar ik ben.

Op het plein tegenover de Beffroi, een mooie klokkentoren, staat een wat groen uitgeslagen standbeeld van een krijgshaftige man in cape en zwaard aan z'n zijde. Ik Google zijn naam. Het blijkt Adolphe Mortier te zijn, maarschalk onder Napoleon, geboren in dit stadje. Later werd hij minister van oorlog en premier van Frankrijk. In 1835 kwam hij om het leven bij een aanslag op koning Lodewijk Filips, waarbij de koning zelf slechts lichtgewond werd. Een andere bekende Fransman die in Cateau-Chambr sis geboren werd is de schilder/beeldhouwer Henri Matisse, die tijdens een zware sneeuwstorm op 31 december 1869 het leven in de stad aanschouwde. Hij woonde hier niet maar bracht een groot deel van zijn jeugd door in het nabij gelegen dorp Bohain-en-Vermandois waar zijn vader een handel in granen had. Maar zijn geboortestad was hem niet vergeten. In 1952 werd een museum met zijn naam geopend. Matisse werkte er zelf aan mee en schonk een groot aantal schilderijen en tekeningen. Er zijn 170 van zijn vaak kleurrijke werken te zien.

Tegen over de *bar-tabac* is een restaurantje *A la Cocotte*, ofwel "In de Braadpan". Het is bijna twaalf uur als Anneke met een goed gevulde rugzak binnenstapt. Ik wijst op het restaurantje aan de overkant als ze naast me op het bankje zit. We hebben wel zin in een lunch. Er zal ongetwijfeld een goede *plat du jour* op het menu staan. We besluiten de braadpan binnen te stappen. Het is een kleine smalle pijpenla, diverse tafeltjes zijn gereserveerd, maar we krijgen toch een plekje toegewezen door de aardige slanke, in zwart geklede gastvrouw. Voor iets meer dan twintig euro genieten we van een prima *plat du jour* met een glas rode huiswijn.

We zetten koers richting kust. We hebben onze zinnen gezet een paar dagen door te brengen op de steile kliffen boven het havenstadje Le Treport. Maar we gaan niet rechtstreeks en zoeken een goede tussenstop.

We staan op het terrein van een boerderij boven het dorp Picquigny. Gisteren zijn we hier aangekomen. Toen we Cateau-Cambrésis verlieten was het de bedoeling naar Péronne aan de Somme te gaan. Volgens de camperapp zouden er een paar mooie plekken zijn om aan de rivier te overnachten of langer te blijven. Het was bovendien niet ver rijden. Nog geen zestig kilometer. Péronne bleek een flink stadje te zijn. Met druk centrum gedomineerd door grote oude gebouwen in de kenmerkende Franse stijl met hoge daken gedekt met grijze leien. De camperplek viel ons tegen. Wat somber onder hoge bomen, een drukke weg er langs en de Somme nauwelijks te bekennen. Een plas water, dat wel. We besloten er niet te blijven. Wel even getankt bij de grote *hypermarché* in het *centre commercial* buiten de stad. De prijs van een liter diesel is bij de grote Franse supermarkten aanzienlijk goedkoper dan bij andere tankstations. Nog eens zestig kilometer verder het dal van de Somme in vonden we de boer waar we nu staan. Voor vijf euro en nog eens hetzelfde bedrag voor stroomgebruik. Dat zullen we wel nodig hebben voor het kacheltje, want ondanks het prachtige weer overdag zijn de nachten nog steeds behoorlijk koud.

De rit door het Sommedal was prachtig. De zon scheen volop. Over kaarsrechte wegen hobbelden we door het heuvelland. Overal grote begraafplaatsen met oorlogsgraven waar ontelbare witte kruizen in keurige rijen stille getuigen zijn van de hevige strijd die in deze regio in WO I en WO II geleverd werd. Ook tegen over “onze” boerderij ligt een klein oorlogskerkhof. Een groot stenen kruis markeert de begraafplaats waar gesneuvelde Britse soldaten uit beide oorlogen een laatste rustplaats hebben

gekregen. Identieke stenen vermelden hun namen en rang. Sommigen niet ouder dan twintig jaar. De kleine ommuurde begraafplaats is opvallend goed onderhouden. Op sommige graven bloeien gele narcissen.

We staan op een stuk grasland achter de boerderij. Met mooi uitzicht op Picquigny en golvende boerenland in het dal. Het hoge, ongemaaide gras is nat en zo hoog dat het plat ligt. Toen we er gistermiddag opreden weigerden de voorwielen. Ze slipten op het natte gras en groeven zich in de modder. We kwamen geen millimeter meer vooruit. Ook een mat voor de wielen hielp niet. Maar met de oprijblokken lukte het en konden we zo ver doorrijden, dat de voorwielen nu half op het grind van het boerenerf staan. Naast ons een eenvoudig open houten hok waar in een paar gewone stopcontacten zijn. Het is allemaal wat krakkemikkig, maar het werkt. Aan de andere kant van het hok staat een grote Franse camper. Aan de overkant van het erf een verouderd toiletgebouw met de bekende Franse hurktoiletten, een vuilwaterafvoer en een slang waar drinkwater getapt kan worden. Kortom alles is er, geen luxe maar dat hoeven we ook niet. Het is een mooie plek om een paar dagen te vertoeven.

Boven het dorp torent de ruïne van wat eens een robuust kasteel moet zijn geweest uit. Het heeft sinds het jaar zeshonderd aan vele illustere eigenaren en bewoners onderdak geboden. Tot in de Franse Revolutie de adel een kopje kleiner werd gemaakt en het kasteel genationaliseerd werd. Er kwamen geen nieuwe bewoners en langzaam verviel het tot de ruïne die het nu is. Een deel dat nog in redelijke staat is kan overigens bezocht worden. De forse voormalige kapel met opvallend kloeke spits uit de elfde eeuw is behouden gebleven en is nog als godshuis in gebruik.

Picquigny is dan wel een klein dorp, maar het blijkt een belangrijk rol in de Franse geschiedenis gespeeld te hebben. Vooral het *Île de la Trêve*. Een eilandje dat bij het dorp door twee armen van de Somme omsloten wordt. In 942 werd de Normandische koning Willen de Eerste op het eiland vermoord, nadat hij vrede sloot met de Graaf van Vlaanderen na een slepende oorlog. Beide mannen waren ongewapend naar het eilandje getogen om de vredesovereenkomst de bekrachtigen. Toen Willen echter het eiland verliet werd hij in opdracht van de Vlaamse verrader door diens metgezellen om het leven gebracht. In 1475 kwam de honderdjarige oorlog tussen Frankrijk en Engeland hier ten einde toen de monarchieën van de strijdende partijen op het eiland besloten de strijdbijl te begraven.

Er is niet veel meer over van *Île de la Trêve*. De snelstromende Somme slokt jaarlijks steeds meer van het historische eiland op. De erosie gaat zo snel dat het nog net z'n kop boven water weet te houden en er niet meer van over is dan een klein stukje grond met wat struiken. Een paar dorpelingen maken zich zorgen dat het helemaal ten onder gaat en smeden plannen om het restant van het eiland te behouden.

Door turfwinning in de negentiende eeuw zijn er veel kleinere en grotere waterplassen in het moerasachtige gebied nabij Picquigny ontstaan. Door de waterrijke regio lopen tal van wandel- en fietsroutes.

Genoeg geschiedenis. Terug naar het heden. Als we wakker worden staat er een klein, oud camperbusjes dwars voor ons. Als we weg zouden willen zou dat niet gaan. Het zijn Duitsers. De man met lange paardenstaart staat buiten, de vrouw maakt een ontbijtje op een omgekeerde houten kist.

‘We zijn gisteravond laat aangekomen. Het was pikdonker en zijn hier maar gaan staan’, verontschuldigt hij zich in het Engels als ik naar buitenstap. In Duits zeg ik dat het geen probleem is.

We gaan niet weg vandaag. Hij schakelt over in z'n moedertaal en vertelt dat ze sinds oktober vorig jaar onder weg zijn. Spanje en Portugal, nu op weg naar huis. Berlijn. Maar met een tussenstop in Keulen voor familiebezoek. Het busje is achtendertig jaar oud maar doet het nog best, zegt hij. Ik wijs op onze camper. Dertig jaar oud en ook nog een pittig ding. De Fransman van de grote camper naast ons laadt vanuit een personenauto een kist met cirkelzaag en metselspullen in de grote bergruimte van z'n camper. Ik vraag of hij aan het werk moet. Hij schudt z'n hoofd.

‘Nee’, zegt hij. ‘Ik heb onze dochter hier in het dorp geholpen met een verbouwing.’

Ik maak wandeling langs de Somme. Alleen, dat doen we wel vaker. Ook thuis gaan we weleens alleen op pad. Je hoeft niet alles samen te doen. Ieder z'n vrijheid! Ik pak soms voor een paar dagen de camper. Anneke stapt liever op de fiets om een weekje te kamperen. Volgepakte fietstassen, de tent en een zelf opblazend matrasje opgerold op de bagagedrager, een slaapzak voor aan het stuur gebonden. Met daarop de routebeschrijving via fietsknooppunten naar de boerencamping in rustige, bosrijke omgeving. Meestal wel een kilometer of zestig fietsen. Als ze 's morgens vroeg vertrekt kijk ik de stoere vrouw met het lange grijze haar in een staart, die onder haar bijna eeuwige hoedje uitpiept, na. Ik ben trots op haar!

Ik passeer de brug over het kolkende water van de rivier. Dan de brug over de sluis van het parallel aan de Somme lopende kanaal. De tussen 1809 en 1813 gebouwde sluis nr. 20 is gestremd. Beide sluisdeuren staan open. Het water valt met donderend geraas een aantal meters de smalle sluiskolk in en loopt er met kracht uit om dan tot rust te komen en gestaag verder te stromen. Aan de hoge kant van het water overspant een lange

dikke balk beide kanten van de kolk. Mocht je per ongeluk met je bootje meegezogen worden, knal je tegen de balk die voorkomt dat je in de sluiskolk stort.

Ik sla rechtsaf. Na zo'n honderd meter gaat het weggetje, waar links een paar kleine huizen staan, over in een geasfalteerd fietspad. Gemotoriseerd verkeer is hier niet welkom. Links staat een enorme kastanjeboom. Een aan de stam gespijkerd bord vertelt dat het gevaarte zo'n tweehonderd jaar oud is. De omtrek van de stam is 3,90 meter! Rechts stroomt het water van de rivier gestaag z'n 156 kilometer lange weg naar de monding in de Bay de Somme om uiteindelijk op te lossen in de Atlantische Oceaan. Aan de overkant liggen de volgelopen turfafgravingen. Ze zijn van hier niet te zien. Ze gaan schuil achter dichte begroeiing van struikgewas en hoge bomen op de oever.

Af en toe haalt een zwetende jogger of mountainbiker me in. Of er komt er een tegemoet. Het is prachtig fietsen en wandelen langs de vlakke oever van de rivier en het kanaal, die soms in elkaar overvloeien en dan weer naast elkaar hun eigen weg gaan. Ik loop in de richting van *Samara*, een themapark over de prehistorie van de Picardie. Rechts ligt een wat hoger gelegen dorp, gedomineerd door een groot gebouw. Ik zoek een bankje om wat te schrijven. Maar dat komt niet. Ook niet als ik eindelijk een modderig pad vind, dat links omhoog gaat en naast het witte gebouw, dat een kasteel blijkt te zijn, uitkomt. De weg ernaast heet *Rue du Château*.

Er is geen kroeg of *Bar Tabac* in het dorpje. Tenminste, ik kan er niet een vinden voor een kop koffie. Maar wat verder langs de weg doemt weer een dorp op waar een stevige kerktoren boven de bebouwing uitsteekt. Maar ook hier geen koffiepauze. Ik ben er wel aan toe na anderhalf uur lopen. De zon schijnt en het is warm. Het is begin maart, als overdag de zon meedoet is het heerlijk weer. Maar de nachten zijn nog wel koud. Vanmorgen

was het gras wit van de rijp en zat er ijs op de hoes van de vouwfiets achterop de camper. Ik heb inmiddels het jack uitgedaan en om m'n middel gebonden, ik ben blij met de fles water in de rugzak en neem een paar flinke teugen.

In de verte ziet ik de kasteelruïne van Picquigny. Ik loop in ieder geval in de goede richting. Het op een bord beloofde logies met een kop koffie duikt nergens op. Dus loop ik door over het voetpad langs de weg die uitkomt op de drukke D-weg waarover we gisteren Picquigny binnengereden zijn. In de verte zie ik de slagbomen van de spoorwegovergang. Na ruim twee uur loop ik over het kanaal en de Somme het dorp binnen. In de kleine *Tabac* drink ik eindelijk een *café crème*, een cappuccino heeft de jongeman achter de bar niet te bieden. Als ik de korte tienprocenthelling naar de boerderij oploop staat de camper alleen op het gras. Beide burens zijn vertrokken. Het is een mooi gezicht het kleine ding in de zon, ruimte en groen te zien staan.